

**OPRACOWANIE TECHNICZNE
INSTALACJI FOTOWOLTAICZNEJ
o mocy 27,5 kWp**

Zamawiający: Gmina Krzymów
ul. Kościelna 2, 62-513 Krzymów

Adres inwestycji: Gminny Ośrodek Kultury i ORLIK w Brzeźnie
Brzeźno ul. Główna 70a, 62-513 Krzymów

Oświadczenie

Na podstawie art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r.
Prawo budowlane (Dz. U. z 2019r. poz. 1186) niniejsza
dokumentacja techniczna jest kompletna i sporządzona zgodnie
z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej.

**Projektant branża
elektryczna:** mgr inż. Norbert Gajda
LUB/0068/PWBE/15

mgr inż. Norbert Gajda
uprawnienia budowlane do projektowania
i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń
w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji
i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych
Nr ewid. LUB/0068/PWBE/15

Marzec 2024

Zawartość opracowania

| | |
|---|----|
| Zawartość opracowania | 2 |
| 1. Kserokopia uprawnień projektanta | 3 |
| 2. Oświadczenia | 5 |
| 3. Opis techniczny..... | 6 |
| 3.1 Podstawa opracowania | 6 |
| 3.2 Przedmiot opracowania | 6 |
| 3.3 Lokalizacja inwestycji i opis obiektu | 6 |
| 3.4 Opis przedsięwzięcia | 7 |
| 3.5 Elementy składowe systemu..... | 7 |
| 3.6 Zestawienie głównych elementów instalacji..... | 7 |
| 4. Charakterystyka głównych elementów i zabezpieczeń instalacji..... | 8 |
| 4.1 Moduły fotowoltaiczne | 8 |
| 4.2 Inwerter fotowoltaiczny..... | 9 |
| 4.3 Charakterystyka instalacji elektrycznej | 11 |
| 4.4 Okablowanie DC inwerterów | 11 |
| 4.5 Okablowanie AC inwerterów | 11 |
| 4.6 Instalacja uziemiająca..... | 12 |
| 4.9 Ochrona przeciwporażeniowa | 12 |
| 4.10 Ochrona przeciwprzepięciowa | 13 |
| 4.11 Ochrona przeciwpożarowa | 13 |
| 5.1 Bilans mocy instalacji fotowoltaicznej..... | 14 |
| 5.2 Obliczenia instalacji | 15 |
| 5.3 Wyniki obliczeń..... | 16 |
| 5.4 Prąd obliczeniowy szczytowy obwodu | 16 |
| 6. Opis konstrukcji wsporczej i przykładowych rozwiązań montażowych | 16 |
| 7. Procedura odbiorowa instalacji | 17 |
| 8. Informacje związane z bezpieczeństwem i ochroną zdrowia | 17 |
| 8.1 Zakres robót..... | 17 |
| 8.2 Istniejące obiekty budowlane | 17 |
| 8.3 Elementy zagospodarowania terenu mogące stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia | 18 |
| 8.4 Przewidywane zagrożenie występujące podczas realizacji robót budowlanych | 18 |
| 8.5 Sposób prowadzenia instrukcji pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych..... | 18 |
| 8.6 Środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych..... | 18 |
| 8.7 Wpływ na środowisko | 18 |
| 9. Bezpieczeństwo eksploatacji – opracowanie ogólne | 18 |
| 10. Uwagi końcowe | 23 |
| 11. Literatura | 23 |
| 13. Rozporządzenia i ustawy | 25 |

1. Kserokopia uprawnień projektanta



LUBELSKA
OKRĘGOWA
IZBA
INŻYNIERÓW
BUDOWNICTWA

Lublin, dnia 2 czerwca 2015 r.

LOIIB.OKK.7131/22-7132/22/15

DECYZJA

Na podstawie art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa / tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 1946/ i art. 12 ust. 2 i 3, art. 12 ust. 4c pkt 1 i 2, art. 14 ust. 1 pkt 4c ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane / tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 ze zm./, § 10 i § 14 ust. 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 11 września 2014 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie / Dz. U. poz. 1278./, po ustaleniu, że zostały spełnione warunki w zakresie przygotowania zawodowego oraz złożeniu egzaminu na uprawnienia budowlane z wynikiem pozytywnym

Pan Norbert Marcin GAJDA

magister inżynier

urodzony dnia 24 lutego 1986 r. w Krasnymstawie

otrzymuje

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

Nr ewidencyjny: LUB/0068/PWBE/15

*do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń
w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń
elektrycznych i elektroenergetycznych*

UZASADNIENIE

W związku z uwzględnieniem w całości żądania strony, na podstawie art. 107 § 4 K.p.a. odstępuje się od uzasadnienia decyzji. Zakres nadanych uprawnień budowlanych wskazano na odwrocie decyzji.

Pouczenie :

Od decyzji niniejszej służy odwołanie do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w Warszawie, za pośrednictwem Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Lublinie, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Skład orzekający Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej

Członek

dr inż. Bolesław Horyński

Członek

mgr inż. Maria Kosler

Przewodniczący

dr inż. Andrzej Pichla

Otrzymują:

1. Pan Norbert Marcin Gajda
ul. Dąbrowskiego 2A/9,
22-360 Rejowiec Osada
2. Główny Inspektor
Nadzoru Budowlanego
3. a/a





Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:
LUB-9JE-URH-DLL *

Pan Norbert Marcin Gajda o numerze ewidencyjnym LUB/IE/0170/15
adres zamieszkania ul. Dębowa 7, 21-040 Kalinówka
jest członkiem Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane
ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2023-10-01 do 2024-09-30.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2023-08-31 roku przez:

Joanna Gieroba, Przewodniczący Rady Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Zgodnie z art. 78¹ K.c.

§ 1. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§ 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.



2. Oświadczenia

Opracowanie techniczne wykonane dla potrzeb realizacji inwestycji na budynku użyteczności publicznej, sporządzono zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej. Opracowanie wykonano zgodnie z umową oraz wydano w stanie kompletnym ze względu na cel, jakiemu ma służyć.

Jako projektant oświadczam, że przy projektowaniu instalacji fotowoltaicznej dla potrzeb realizacji inwestycji na użyteczności publicznej, zastosowano mechanizmy uwzględniające wszystkich użytkowników zgodne z zasadami projektowania uniwersalnego. W ramach projektowania uwzględniono fizyczne i techniczne warunki wpływające na możliwość dostępu tzn., użytkowania danej usługi lub produktów przez wszystkie osoby w każdym wieku, z różnymi możliwościami, umiejętnościami i stopniem sprawności bez konieczności adaptacji bądź specjalistycznego projektowania.

Zastosowane rozwiązania techniczne nie ograniczają dostępności poszczególnych użytkowników, w tym osób niepełnosprawnych, do urządzeń w ramach zwykłego użytkowania instalacji fotowoltaicznych np. odczyt parametrów z inwertera. Zastosowane rozwiązania odpowiadają potrzebom wszystkich użytkowników, umożliwiając im korzystanie z efektów końcowych przedsięwzięcia.

Jako projektant niniejszym oświadczam, że inwestycja polegająca na budowie instalacji fotowoltaicznej o mocy **27,5 kW** może być realizowana bez konieczności uzyskania zezwolenia, pozwolenia na budowę oraz nie podlega konieczności zgłoszenia wykonywania robót budowlanych, co jest zgodne z obowiązującym na dzień sporządzenia niniejszego projektu stanem prawnym tj., Prawa Budowlanego (Ustawa z dnia 7 lipca 1994 z póź. zm. Dz.U 2013, poz. 1409 j.t.) oraz interpretacją wydaną przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

Projektant branża elektryczna:

mgr inż. Norbert Gajda
uprawnienia budowlane do projektowania
i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń
w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji
i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych
Nr ewid. LUB/0068/PWBE/15

3. Opis techniczny

3.1 Podstawa opracowania

Niniejsze opracowanie obejmuje dokumentację techniczną instalacji fotowoltaicznej wraz z zabudową modułów PV, inwerterów oraz kabli łączących poszczególne generatory słoneczne. Opracowanie to zostaje sporządzone na podstawie:

- umowy z Inwestorem
- uzgodnień z Inwestorem
- inwentaryzacją obiektu objętego inwestycją
- obowiązujących norm i przepisów
- ogólnych warunków związanych z dofinansowaniem
- wytycznych projektowania instalacji fotowoltaicznych

3.2 Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest projekt mikroinstalacji fotowoltaicznej o mocy 27,5kWp.

Projekt swoim zakresem obejmuje:

- wewnętrzne linie zasilające;
- Konstrukcje wsporcze;
- Moduły fotowoltaiczne;
- Inwerter DC/AC;
- Ochronę przeciwporażeniową;
- Ochronę przeciwprzeięciową;

Projekt nie obejmuje wymiany istniejącego licznika energii elektrycznej.

3.3 Lokalizacja inwestycji i opis obiektu

| | |
|---------------------------|---|
| Lokalizacja modułów PV | Grunt |
| Typ dachu | - |
| Poszycie dachu | - |
| Kąt dachu | - |
| Kierunek montażu | Południe |
| Miejsce montażu inwertera | Pod panelami |
| Prowadzenie przewodów DC | Pod panelami |
| Prowadzenie przewodów AC | Gruntem do budynku, po elewacji do licznika |

3.4 Opis przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie ma na celu budowę instalacji fotowoltaicznej na gruncie obok budynku użyteczności publicznej, umożliwiającą produkcję energii elektrycznej za pomocą modułów fotowoltaicznych – urządzeń dokonujących konwersję promieniowania słonecznego na prąd elektryczny. Panele fotowoltaiczne będą mocowane na dedykowanych konstrukcjach wsporczych zapewniających bezpieczne użytkowanie i obsługę systemu. Energia elektryczna z paneli fotowoltaicznych przekazywana będzie wydzielonymi obwodami DC do inwertera. W inwerterach tych energia będzie przekształcana na napięcie 400V o częstotliwości 50Hz i przesyłana przewodami elektroenergetycznymi poprzez rozdzielnicę główną budynku do sieci wewnętrznej. Produkcja energii elektrycznej w elektrowni ma na celu zużycie energii na miejscu oraz dalsze oddawanie nadwyżek wyprodukowanej energii. Znamionowa moc instalacji powinna być określona pomiarami w Standardowych Warunkach Pomiaru.

3.5 Elementy składowe systemu

Na elementy składowe instalacji fotowoltaicznej składają się:

- zestaw modułów fotowoltaicznych wraz z konstrukcją wsporczą;
- instalacja elektryczna wraz z automatyką zapewniającą dostosowanie parametrów produkowanej energii do wymogów pracy z siecią lokalnego Dystrybutora;
- instalacja wraz z zabezpieczeniami;

System będzie składał się z 50 modułów.

3.6 Zestawienie głównych elementów instalacji

| Lp. | Wyszczególnienie | Ilość |
|-----|--|--------|
| 1 | Moduł fotowoltaiczny | 50szt. |
| 2 | Inwerter | 2 szt. |
| 3 | Skrzynka przyłączeniowa po stronie AC wykonanie w II klasie ochronności o IP 65 | 1 szt. |
| 4 | Skrzynka przyłączeniowa po stronie DC wykonanie w II klasie ochronności o IP 65 | 2 szt. |
| 5 | Konstrukcja dedykowana dla instalacji fotowoltaicznej | 1 kpl. |
| 6 | Elementy montażowe, rurki instalacyjne, uchwyty | 1 kpl. |
| 7 | Okablowanie | 1 kpl. |
| 8 | Zabezpieczenie przeciwprzepięciowe | 1 kpl. |
| 9 | Wyłącznik awaryjny | 1 kpl. |

4. Charakterystyka głównych elementów i zabezpieczeń instalacji

4.1 Moduły fotowoltaiczne

Należy zastosować panele PV wykonane w technologii gwarantującej najwyższą wydajność i moc. Minimalna zastosowana moc paneli nie może być niższa niż 550 Wp. Zastosowane panele muszą spełniać minimalne opisane parametry. Panele muszą pochodzić od jednego producenta i ich produkcja nie może być starsza niż 1 rok od dnia dostarczenia ich na plac budowy. Poniższe parametry muszą zostać spełnione zgodnie z standardem badań STC:AM=1,5;1000 W/m²: temperatura komórek 25°C. Zastosowane ogniwa muszą spełniać warunki produkcji związane z ochroną środowiska jak i posiadać certyfikację recyklingową produktu. Planowana jest elektrownia składająca się z zestawu 50 paneli o mocy min 450W każdy. Łączna moc paneli wynosi 27,5kWp.

| Minimalne parametry modułów fotowoltaicznych | | |
|--|--|---|
| | SPECYFIKACJA PRODUKTU | Parametry minimalne wymagane |
| 1 | Typ modułu | monokrystaliczne ogniwa krzemowe |
| 2 | Moc modułu | min. 550 Wp |
| 3 | Sprawność modułu | min. 21,25 % |
| 4 | Prąd zwarciovowy I _{sc} | min. 13,9 A |
| 5 | Maksymalne natężenie prądu I _{mpp} | Min. 13,5 A |
| 6 | Napięcie obwodu otwartego U _{oc} | Min. 49,8 V |
| | SPECYFIKACJA TECHNICZNA PRODUKTU | Parametry minimalne wymagane |
| 1 | Szyba | Antyrefleksyjna, wzmocniona o grubości min. 3,2 mm |
| 2 | Kabel wyjściowy | Przekrój minimum 4mm ² , długość minimum 120 cm |
| 3 | Gniazdo i złącze przyłączeniowe | Kompatybilne ze złączem MC4, puszka o odporności minimum IP68 |
| 4 | Bus Bar | Minimum 10 BB |
| 5 | Diody Bus Bar | Minimum 3 |
| 6 | Liczba ogniw | Minimum 144 |
| 7 | Rama | Zaciskana mechanicznie lub zagniatana anodowana aluminiowa |
| 8 | Temperatura pracy | -45 do + 85° C |
| 9 | Zalecany maksymalny wymiar modułu | 2280 x 1200 x 35 mm |
| 10 | Tolerancja mocy | Wyłącznie dodatnia od 0 do 3% |
| | CERTFIKATYM NORMY, GWARANCJE, TESTY | Parametry minimalne wymagane |
| 1 | Gwarancja producenta na produkt | Minimum 20 lat |
| 2 | Gwarancja producenta na moc do spadku do maksymalnie 80% | Minimum 25 lat |
| 3 | Obciążenie wiatrem – odporność | Minimum 2400 Pa |
| 4 | Obciążenie śniegiem – odporność | Minimum 5400 Pa |
| 5 | Certyfikat systemowy | ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001 |
| 6 | Odporność na ogień | IEC class „C” |
| 7 | Testy standardowe | IEC 61215, IEC 61701, IEC 62716, IEC 61730, DIN EN 60068-2-68 |
| 8 | Klasa użytkowa produktu | A |

4.2 Inwerter fotowoltaiczny

Energia elektryczna w modułach fotowoltaicznych ma formę prądu stałego i może być wykorzystywana do zasilania urządzeń elektrycznych pod warunkiem zastosowania urządzeń do konwersji prądu stałego na prąd przemienny zwany inwerterem (falownikiem). Planuje się montaż dwóch inwerterów o mocy min 12kW każdy zapewniającej bezpieczeństwo zautomatyzowanej pracy w czasie procesu przetwarzania energii oraz monitoring tego procesu i działania urządzeń.

Podczas montażu urządzenia wymagane jest pozostawienie odstępów wentylacyjnych zgodnie z zaleceniami producenta, oznacza to że nie należy montować inwertera w zabudowanych szafkach, wnękach w ścianie bez zachowania odpowiednich odstępów co precyzują producenci urządzeń. Moduły zostaną podłączone do inwertera przewodem solarnym w wykonaniu zewnętrznym odpornym na promieniowanie UV i wtykami MC-4 lub równoważnymi. Falownik powinien charakteryzować się wysokim współczynnikiem sprawności, posiadać wysoką klasę ochrony IP 65, przystosowane do instalacji wewnętrznych i zewnętrznych. Obudowa powinna zapewnić długotrwałą ochronę przed wilgocią i korozją. Inwerter należy zainstalować zgodnie z wytycznymi instrukcji montażowej zwracając w szczególności uwagę na odległości od sąsiednich urządzeń.

Energia elektryczna wytworzona w ogniwach zamieniona zostanie w inwerterze z napięcia stałego DC na napięcie przemiennie 3-fazowe 400V AC. Inwerter w chwili wykrycia napięcia po stronie stałonapięciowej DC synchronizuje się z siecią 3 - fazową 400V i zaczyna dostawę energii do sieci. W chwili zaniku napięcia po stronie pierwotnej lub po stronie wtórnej inwerter wyłączy się automatycznie. Powrót napięć na inwerterze spowoduje proces synchronizacji z siecią i wznowienie dostaw energii do sieci.

W przypadku zaniku zasilania sieciowego inwerter przechodzi w tryb uśpienia (ang. „Stand-By”), oczekując na powrót napięcia sieciowego. Inwerter pracuje na zasadzie monitorowania zmian częstotliwości sieci. Polega to na tym że w prawidłowo działającej sieci inwerter nie ma możliwości zmienić częstotliwości. Inwerter cyklicznie „podejmuje próby” zmian częstotliwości. Jeżeli się to uda, inwerter natychmiast przestaje oddawać energię do sieci i odłącza się od niej. Zgodnie z ogólnymi wytycznymi operatora sieci OSD dla projektowanej instalacji fotowoltaicznej zabudowane w inwerterze zabezpieczenia należy nastawić na następujące wartości:

- zabezpieczenie podnapięciowe: $U=195\text{ V}$, $t=100\text{ ms}$;
- zabezpieczenie nadnapięciowe: $U=253\text{ V}$, $t=100\text{ ms}$;
- zabezpieczenie podczęstotliwościowe: $f=47,5\text{ Hz}$, $t=100\text{ ms}$;
- zabezpieczenie nadczęstotliwościowe: $f=51,0\text{ Hz}$, $t=100\text{ ms}$;

- zabezpieczenie od pracy wyspowej: $t=100$ ms;
- ponowne przyłączenie do sieci po awaryjnym wyłączeniu: $t=180$ s

Należy zastosować falowniki PV o mocy min. 12kW wg opisu w poniższej tabeli. Dopuszcza się jako zamienniki falowniki o niegorszych parametrach. Falowniki muszą mieć możliwość wzajemnej komunikacji i diagnostyki poprzez system nadzorujący. Sumaryczna moc falowników po stronie AC nie może być mniejsza niż 85% mocy nominalnej podłączonych modułów po stronie DC .

Minimalne parametry falownika hybrydowego o mocy 12 kW

| Lp. | Opis wymagań | Parametry wymagane |
|-----|---|--|
| 1 | Moc znamionowa wyjściowa AC | 12000VA |
| 2 | Moc maksymalna wejściowa AC | 18000VA |
| 3 | Maksymalny prąd wyjściowy AC | 21,5A |
| 4 | Maksymalna moc DC | 18 kW |
| 5 | Znamionowe napięcie DC | Min. 620V |
| 6 | Zakres napięć DC | 150-1000 V |
| 7 | Liczba MPPT/Liczba stringów | 2/2 |
| 8 | Znamionowe napięcie baterii | 300V |
| 9 | Zakres napięcia baterii | 120-650V |
| 10 | Maksymalna moc ładowania/rozładowania baterii | 12kW |
| 11 | Sprawność | Europejska - min. 97,50 [%] Sprawność maksymalna – min. 98,30 [%] Sprawność rozładowania/ładowania – min 98,00 [%] |
| 12 | Bezpieczeństwo | Zabezpieczenie przed odwrotną polaryzacją DC; Zabezpieczenie nadprądowe/nadnapięciowe; Zabezpieczenie przed pracą wyspową; Zabezpieczenie przed zwarciami AC; Wykrywanie prądu resztkowego; Monitorowanie zwarcia doziemnego; Monitorowanie sieci; Stopień ochrony IP65 |
| 13 | Gwarancja producenta | Min. 12 lat |
| 14 | Certyfikaty, standardy | NRS97; G98/G99; EN50549-1; AS4777; VDE-AR-N4105; VDE0126, IEC62109-1; IEC62040; IEC62109-2; EN61000-6-2; EN61000-6-3 |
| 15 | THD AC | <3% |
| 16 | Czas przełączenia AC Back-UP | <10 ms |
| 17 | Komunikacja | LCD, LED, RS485, Wi-Fi, GPRS, 4G |
| 18 | Chłodzenie/technologia | Beztransformatorowy, inteligentne chłodzenie |
| 19 | Poziom hałasu | < 30 dB |

Wszystkie falowniki zastosowane dla instalacji fotowoltaicznych powinny pochodzić od jednego producenta.

4.3 Charakterystyka instalacji elektrycznej

Instalacja elektryczna, zawierająca okablowanie i osprzęt elektryczny zapewniający bezpieczeństwo obsługi systemu będzie podzielona na dwie główne sekcje. Sekcja prądu stałego i sekcja prądu przemiennego, odgraniczone inwerterem.

Sekcja prądu stałego będzie budowana w oparciu o kable dedykowane do instalacji fotowoltaicznych, odporne na działanie warunków atmosferycznych i promieniowania UV oraz rozdzielnice z zabezpieczeniami, ogranicznikami przepięć prądu stałego.

Sekcja prądu przemiennego budowana będzie, zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej. W skład sekcji wejdą kable energetyczne układane na powietrzu w korytach elektroinstalacyjnych oraz rozdzielnice w II klasie ochronności IP65 z zabezpieczeniami nadmiarowo-prądowymi, ogranicznikami przepięć prądu przemiennego (AC).

Moduły należy łączyć szeregowo w łańcuchy za pomocą przewodów. Nadmiary przewodów należy mocować do konstrukcji aluminiowej za pomocą opasek odpornych na promieniowanie UV oraz szkodliwe czynniki atmosferyczne. W miejscach gdzie przewody są narażone na promieniowanie słoneczne należy zastosować stosowne osłony. Poszczególne łańcuchy modułów należy łączyć z inwerterem poprzez rozdzielnice przewodami solarnymi o przekroju 6 mm². W rozdzielniach DC należy zainstalować rozłączniki bezpiecznikowe DC 2P 10x38 oraz ochronniki przepięciowe.

4.4 Okablowanie DC inwerterów

Okablowanie pomiędzy modułami fotowoltaicznymi, a inwerterem wykonane zostanie przewodem solarnym zewnętrznym odpornym na promieniowanie UV o przekroju min. 6 mm². Okablowanie DC będzie podwieszane na konstrukcji wsporczej modułów fotowoltaicznych, biegnącą pod każdym z modułów. Okablowanie DC inwertera podzielone powinno być na pasma zgodnie z zaleceniami producenta inwerterów. Wymaga się aby instalacja DC wyposażona była w ogranicznik przepięć.

4.5 Okablowanie AC inwerterów

Do budowy instalacji elektrycznej po stronie AC stosuje się następujące materiały podstawowe:

- kable elektroenergetyczne typu YDY (wewnątrz budynku) lub YKY (poza budynkiem) z izolacją na 1000 V

- przewody jednożyłowe miedziane typu DY, LgY z izolacją na 750 V (wyłącznie instalacja ekwipotencjalna i połączenia wewnątrz rozdzielnic)

Okablowanie zmiennoprądowe (AC) zasilające inwerter zakłada się, że zostanie wykonane przewodami/kablami YKY 5x6mm² dla inwertera nr 1, YKY 5x6mm² dla inwertera nr 2, oraz YKY 5x16mm² dla rozdzielnic RAC. Przekrój żył został dobrany w zależności od dopuszczalnego spadku napięcia, dopuszczalnej temperatury nagrzania kabla przez prądy robocze i zwarciove oraz skuteczności ochrony przeciwporażeniowej w przypadku samoczynnego wyłączenia zasilania. Dobrano okablowanie, tak aby spadek napięcia na kablach nie przekraczał 1%. Rozprowadzane przewody należy zabezpieczać przy pomocy rur ochronnych elektroinstalacyjnych.

4.6 Instalacja uziemiająca

Wykonać odrębny uziom pionowy dedykowany dla uziemienia instalacji PV. Nową instalację należy wyposażyć w zacisk kontrolny (w typowej puszcze) do wykonania pomiarów oraz szynę połączeń wyrównawczych. Rezystancja uziomu powinna wynosić $R < 10\Omega$. Ochronę urządzeń elektrycznych i elektronicznych przed skutkami przepięć spowodowanych wyładowaniami atmosferycznymi i przepięciami łączeniowymi zaprojektowano jako dwustopniową w oparciu o ograniczniki przepięć oraz skutecznie uziemione połączenia wyrównawcze. Konstrukcję wsporczą modułów fotowoltaicznych należy ze sobą połączyć. Połączenie wyrównawcze należy wykonać przewodem LgY16 (dla budynku z odgromem) lub LgY6 (dla budynku bez odgromu) i połączyć z uziomem.

Uziemieniu ochronnemu podlegają metalowe części, normalnie nieprzewodzące prądu lecz mogące stanowić niebezpieczeństwo porażenia w razie pojawienia się na tych elementach napięcia.

W szczególności należy uziemić:

- ramy modułów fotowoltaicznych poprzez konstrukcje wsporcze;
- konstrukcję rozdzielnic i szaf;
- obudowę inwertera;

4.9 Ochrona przeciwporażeniowa

Ochrona przeciwporażeniowa nn realizowana jest na podstawie wymagania normy PN-HD 60364-4-41: 2017-09 (lub równoważną) należy zastosować następujące środki ochrony:

- Ochrona podstawowa – izolacje przewodów, obudowy ochronne urządzeń i aparatów elektrycznych chroniące przed dotykiem bezpośrednim.

Zgodnie z normą PN-HD 60364-7-712: 2016-05 (lub równoważną) należy zastosować następujące środki ochrony:

- Ochrona podstawowa – obudowy w II klasie ochrony dla rozdzielnic DC i AC
- Ochrona dodatkowa – szybkie wyłączenie w sieci TN-S za pomocą wyłączników nadprądowych po stronie AC

Jeśli beneficjent ma zabudowane zabezpieczenie różnicowo-prądowe w głównej tablicy rozdzielczej domu, to należy pozostawić istniejące zabezpieczenie i włączyć obwód dedykowany dla zasilania inwertera pod istniejące główne szyny prądowe rozdzielnic beneficjenta.

Projektowana instalacja elektryczna jest zgodna z przepisami budowlanymi w zakresie ochrony przeciwporażeniowej oraz wymogami normy PN-HD-60364 „Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych” lub równoważna. W ramach systemu ochrony od porażień prądem elektrycznym należy zastosować samoczynne szybkie wyłączenie zasilania w układzie TNS. Zapewni to zgodne z normą wyłączenie zasilania.

4.10 Ochrona przeciwprzebieciowa

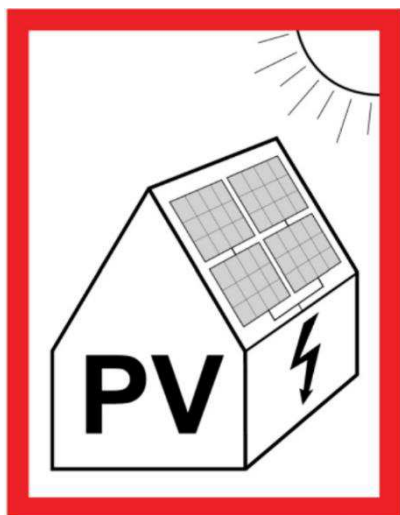
Inwerter oraz instalację ogniw fotowoltaicznych chronić poprzez zastosowanie ograniczników przepięciowych dedykowanych do instalacji PV na napięcie do 1000VDC montowanych w rozdzielnicach DC. Ograniczniki przepięć zapewnią ochronę systemu fotowoltaicznego PV przed przepięciami: łączeniowymi lub pochodzącymi od wyładowań atmosferycznych pośrednich i bezpośrednich. W przypadku montażu instalacji PV na obiekcie nie posiadającej instalacji odgromowej nie ma konieczności jej wykonywania. W przypadku istnienia instalacji odgromowej na budynku, należy zastosować ograniczniki przepięciowe strona AC typu SPD T2 strona DC typu SPD T1+T2 oraz uziemienia z linki LgY 16mm² prace wykonać zgodnie z aktualną normą odgromową PE-EN 62305.

4.11 Ochrona przeciwpożarowa

Dla potrzeb awaryjnego wyłączenia instalacji fotowoltaicznych należy po stronie stałoprądowej DC zainstalować wyłącznik główny instalacji PV (awaryjny wyłącznik prądu) dla instalacji fotowoltaicznej. Zdziałanie wyłącznika głównego spowoduje odcięcie zasilania prądu stałego DC z paneli do inwertera. Wyłącznik główny instalacji powinien zostać zlokalizowany jak najbliżej modułów fotowoltaicznych.

Przycisk wyłącznika głównego obwodu DC (przeciwpożarowego) powinien zostać odpowiednio oznakowany, a Użytkownik instalacji fotowoltaicznej przeszkolony z zasady jego działania.

Jako elementy wykonawcze należy zastosować systemowe rozłączniki izolacyjne DC dostosowane do napięcia roboczego min. 1000V wyposażone w wyzwalacze z cewkami zanikowymi o napięciu 230V. Zanik napięcia na wyzwalaczu rozłącznika następuje poprzez styk rozwierny przycisku wyłącznika. Napięcie na przycisk podane poprzez wyłącznik zainstalowany w RAC. Jako element sterujący należy zastosować przycisk którego uruchomienie i wysłanie sygnału następuje przez zbiecie szybki. Zanik napięcia w sieci elektroenergetycznej także rozłączy panele po stronie DC. Kasowanie stanu alarmowego następuje przez wymianę szybki. Jako przewód sterowniczy należy wykorzystać przewód typu YKY 2x1,5mm².



Awaryjny wyłącznik prądu instalacji PV oznaczyć zgodnie z PN.

Wyłącznik oznakować zgodnie z PN-HD 60364-7-712

- w złączu instalacji elektrycznej
- w miejscu pomiaru jeśli jest poza złączem
- w tablicy zasilającej falownik

5.1 Bilans mocy instalacji fotowoltaicznej

Inwerter AC/DC

Moc pojedynczego inwertera: min 12 kW

Moc pojedynczego modułu: min 550 W

Ilość inwerterów – 2 szt.

Ilość paneli: 50 szt.

Moc zainstalowana po stronie DC: $50 \times 550 \text{ Wp} = 27,5 \text{ kWp}$

5.2 Obliczenia instalacji

Obliczenia techniczne dotyczą sprawdzenia doboru przewodów, kabli i zabezpieczeń.

Przeprowadzono następujące obliczenia:

- prąd obliczeniowy szczytowy obwodu
- sprawdzenie obciążalności kabli i dobór zabezpieczeń
- sprawdzenie dopuszczalnych spadków napięcia Obliczenia potwierdzają prawidłowy dobór kabli

| Lp. | MOC INSTALACJI [W] | Inwerter | PANELE | | | | INWERTER | | | | DOPASOWANIE | | | | | |
|-----|--------------------|------------|--------|------------------|--------------------------|-----------------------|------------------------|-------------------------|-------------------------------|---------------------------|-----------------------------------|---------------------------------------|--|--|--------------------|--------------------|
| | | | MPPT | Liczba łańcuchów | Liczba paneli w łańcuchu | Liczba paneli łącznie | Napięcie minimalne [V] | Napięcie maksymalne [V] | Napięcie maksymalne w MPP [V] | Maksymalny prąd w MPP [A] | Maksymalne napięcie inwertera [V] | Minimalne napięcie inwertera MPPT [V] | Maksymalne napięcie inwertera MPPT [V] | Maksymalny prąd łańcucha inwertera [A] | Umin.pv >Umin.inw. | Umax.pv <Umax.inw. |
| 1 | 13750 | INWERTER 1 | MPPT1 | 1 | 12 | 554,27 | 675,59 | 640,93 | 13,50 | 1000 | 160 | 1000 | 30 | OK. | OK. | OK. |
| | | | MPPT2 | 1 | 13 | 600,46 | 731,89 | 694,34 | 13,50 | 1000 | 160 | 1000 | 30 | OK. | OK. | OK. |

| Lp. | MOC INSTALACJI DC [Wp] | MPPT | Przekrój [mm2] | Długość przewodów DC [m] | Liczba paneli w łańcuchu | Napięcie minimalne [V] | Napięcie maksymalne obwodu otwartego [V] | Napięcie maksymalne w MPP [V] | Maksymalny prąd w MPP [A] | Maksymalny prąd instalacji [A] | Obliczony minimalny przekrój przewodów DC [mm2] | Obliczony spadek napięcia DC [%] | Maksymalne napięcie zabezpieczenia łańcucha Ucpv | Napięcie ogranicznika DC [V] | Prąd bezpiecznika DC [A] | Dobór przekroju przewodu DC | Dobór spadku napięcia przewodu DC | Dobór aparatów przepięciowych | Dobór bezpiecznika DC |
|-----|------------------------|-------|----------------|--------------------------|--------------------------|------------------------|--|-------------------------------|---------------------------|--------------------------------|---|----------------------------------|--|------------------------------|--------------------------|-----------------------------|-----------------------------------|-------------------------------|-----------------------|
| | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 1 | 13750 | MPPT | 6 | 50 | 12 | 554,27 | 675,59 | 640,93 | 13,50 | 18,56 | 1,91 | 0,31914 | 776,92482 | 1000 | 20 | OK. | OK. | OK. | OK. |
| | | | | | | | | | | | | | | | | PRZEWODY | INSTALACJA DC | OBLICZENIA | SPRAWDZENIE |
| 2 | 6 | MPPT2 | 6 | 50 | 13 | 600,46 | 731,89 | 694,34 | 13,50 | 18,56 | 1,77 | 0,29459 | 841,668555 | 1000 | 20 | OK. | OK. | OK. | OK. |

| Lp. | MOC INSTALACJI [W] | Inwerter | PANELE | | | | INWERTER | | | | DOPASOWANIE | | | | | |
|-----|--------------------|------------|--------|------------------|--------------------------|-----------------------|------------------------|-------------------------|-------------------------------|---------------------------|-----------------------------------|---------------------------------------|--|--|--------------------|--------------------|
| | | | MPPT | Liczba łańcuchów | Liczba paneli w łańcuchu | Liczba paneli łącznie | Napięcie minimalne [V] | Napięcie maksymalne [V] | Napięcie maksymalne w MPP [V] | Maksymalny prąd w MPP [A] | Maksymalne napięcie inwertera [V] | Minimalne napięcie inwertera MPPT [V] | Maksymalne napięcie inwertera MPPT [V] | Maksymalny prąd łańcucha inwertera [A] | Umin.pv >Umin.inw. | Umax.pv <Umax.inw. |
| 1 | 13750 | INWERTER 2 | MPPT1 | 1 | 12 | 554,27 | 675,59 | 640,93 | 13,50 | 1000 | 160 | 1000 | 30 | OK. | OK. | OK. |
| | | | MPPT2 | 1 | 13 | 600,46 | 731,89 | 694,34 | 13,50 | 1000 | 160 | 1000 | 30 | OK. | OK. | OK. |

| Lp. | MOC INSTALACJI DC [Wp] | MPPT | Przekrój [mm2] | Długość przewodów DC [m] | Liczba paneli w łańcuchu | Napięcie minimalne [V] | Napięcie maksymalne obwodu otwartego [V] | Napięcie maksymalne w MPP [V] | Maksymalny prąd w MPP [A] | Maksymalny prąd instalacji [A] | Obliczony minimalny przekrój przewodów DC [mm2] | Obliczony spadek napięcia DC [%] | Maksymalne napięcie zabezpieczenia łańcucha Ucpv | Napięcie ogranicznika DC [V] | Prąd bezpiecznika DC [A] | Dobór przekroju przewodu DC | Dobór spadku napięcia przewodu DC | Dobór aparatów przepięciowych | Dobór bezpiecznika DC |
|-----|------------------------|-------|----------------|--------------------------|--------------------------|------------------------|--|-------------------------------|---------------------------|--------------------------------|---|----------------------------------|--|------------------------------|--------------------------|-----------------------------|-----------------------------------|-------------------------------|-----------------------|
| | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 1 | 13750 | MPPT | 6 | 50 | 12 | 554,27 | 675,59 | 640,93 | 13,50 | 18,56 | 1,91 | 0,31914 | 776,92482 | 1000 | 20 | OK. | OK. | OK. | OK. |
| | | | | | | | | | | | | | | | | PRZEWODY | INSTALACJA DC | OBLICZENIA | SPRAWDZENIE |
| 2 | 6 | MPPT2 | 6 | 50 | 13 | 600,46 | 731,89 | 694,34 | 13,50 | 18,56 | 1,77 | 0,29459 | 841,668555 | 1000 | 20 | OK. | OK. | OK. | OK. |

TABELA DOBORU ZABEZPIECENIA OCHRONY PRZEWODÓW I KABLI PRZED SKUTKAMI PRZEOŻEŃ (Mg PNIEC 60364-4:3:2012)

| Zasilanie | Odbiór | Nazwa odbioru | Moc | Napięcie | Wsp. mocy | Prąd obliczeniowy | Typ zabezpieczenia | Prąd znam. urz. zabezp. | Współczynnik krotkości | Prąd zad. zab. I ₂ =I _n *k ₂ | Liczba torów kabli | Typ przewodu | Materiał przewodnika | Przekrój jednostkowy | długość linii | Sposób ułożenia | Obciążalność długotwała | Wsp. popr. ułożenia | I ₂ =I _{ed} *k _p | Impedancja obwodu | Warunek 1 I _b ∇I _h ≤I _z | Warunek 2 I ₂ ≤1,45*I _z | Spadek napięcia |
|-----------|--------|---------------|------|----------|-----------|-------------------|--------------------|-------------------------|------------------------|---|--------------------|--------------|----------------------|----------------------|---------------|-----------------|-------------------------|---------------------|---|-------------------|--|---|-----------------|
| | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| INW1 | RAC | INW1 | 13,8 | 400 | 0,93 | 21,3 | B | 25 | 1,45 | 36,25 | 1 | YKY5x | CU | 6 | 10 | D1 | 38 | 0,95 | 36,1 | 0,0309 | TAK | TAK | 0,265 |
| INW2 | RAC | INW2 | 13,8 | 400 | 0,93 | 21,3 | B | 25 | 1,45 | 36,25 | 1 | YKY5x | CU | 6 | 10 | D1 | 38 | 0,95 | 36,1 | 0,0309 | TAK | TAK | 0,265 |
| RAC | RGN1 | PV | 27,3 | 400 | 0,93 | 42,7 | C | 50 | 1,45 | 72,5 | 1 | YKY5x | CU | 16 | 35 | D1 | 64 | 0,95 | 60,8 | 0,0407 | TAK | TAK | 0,696 |

5.3 Wyniki obliczeń

- Prądy szczytowe obwodów nie przekraczają wartości znamionowych zabezpieczeń i obciążalności długotrwałej przewodów. Wielkości zabezpieczeń zapewniają prawidłową ochronę przewodów.
- Przekroje przewodów są większe od minimalnych wymaganych z punktu obciążalności zwarciowej.
- Samoczynne wyłączenie zasilania dla rozdzielnic i odbiorników jest spełnione przy dobranych zabezpieczeniach i obliczonej impedancji pętli zwarcia Z_s .

5.4 Prąd obliczeniowy szczytowy obwodu

Maksymalny prąd roboczy obwodu wyniesie $I_{max}=13,5A$. Prąd zwarciowy obwodu przyjmuje się $I_{sc}=13,9 A$. Dobór bezpieczników PV: $I_{sc} \times 1,4 = 13,9 A \times 1,4 = 19,46 A$. Prąd znamionowy bezpiecznika musi być wyższy lub równy od 19,46A zatem przyjmuje się bezpiecznik 20A dla bieguna + i bieguna -.

UWAGI KOŃCOWE

- Całość robót instalacyjno - montażowych wykonać zgodnie z Polskimi Normami
- Całość prac wykonać ze szczególnym uwzględnieniem wymagań BHP
- Stosować materiały dopuszczone do stosowania w budownictwie
- Zmiany należy uzgodnić z autorem opracowania
- Prace w pobliżu i na częściach czynnych urządzeń elektroenergetycznych wykonywać po wyłączeniu zasilania, uziemieniu i dopuszczeniu do pracy pod nadzorem upoważnionych pracowników Wykonawcy.

6. Opis konstrukcji wsporczej i przykładowych rozwiązań montażowych

Planuje się wykorzystanie dedykowanej konstrukcji wsporczej przeznaczonej do mocowania modułów fotowoltaicznych do montażu naziemnego. Konstrukcję stanowić będą aluminiowe szyny zamocowane do konstrukcji naziemnej. Szyny należy ułożyć i zamontować dokładnie z wytycznymi producenta oraz z instrukcją montażową dostarczoną do danego zestawu. Konstrukcja powinna być wykonana w pełnym przekroju z materiałów niekoordynujących np. aluminium. Konstrukcje te nie będą wymagały w celu zabezpieczenia przed korozją nanoszenia i nakładania dodatkowych warstw ochronnych.

W przypadku montażu na ziemi montaż ten będzie odbywał się na konstrukcjach systemowych producenta, a konstrukcja ta nie będzie na stałe związana z gruntem (brak fundamentu).

Wykonawca będzie zobowiązany do zastosowania odpowiedniej konstrukcji (systemu montażowego) do danego obiektu zgodnie z protokołem uzgodnień wykonywanym podczas wizyty na danej lokalizacji.

Wszystkie elementy planowanej konstrukcji wsporczej są wykonane z aluminium z wyłączeniem śrub oraz nakrętek wykonanych ze stali nierdzewnej. Aluminium nie jest materiałem podatnym na korozję.

Dane techniczne:

| | |
|---------------------------|---|
| wytrzymałość konstrukcji: | obliczana wg lokalizacji Inwestycji |
| obciążenia śniegiem: | minimum 3000 Pa – zalecana 5400 Pa |
| obciążenia wiatrem: | minimum 2400 Pa – zalecana 2400 Pa |
| specyfikacja materiałów: | Aluminium EN6060 lub inne o podobnych parametrach |
| śruby/nakrętki: | Stal nierdzewna A2 |

7. Procedura odbiorowa instalacji

Odbiór końcowy od wykonawcy przeprowadza przedstawiciel zamawiającego (inwestora). Może on w tym celu powołać komisję odbiorczą. Zakończenie i wyniki wymienionych prac powinny zostać udokumentowane. W celu odbioru instalacji fotowoltaicznej, wykonawca powinien dokonać pomiarów instalacji fotowoltaicznej. Protokoły pomiarowe z wykonanych pomiarów należy przygotować i dostarczyć dla Inwestora łącznie z dokumentacją powykonawczą.

8. Informacje związane z bezpieczeństwem i ochroną zdrowia

8.1 Zakres robót

Zakres planowanych prac:

- montaż konstrukcji wsporczych,
- montaż paneli fotowoltaicznych na konstrukcji,
- montaż inwertera DC/AC
- montaż projektowanych instalacji elektrycznych nn - 0,4kV,

Kolejność prowadzenia prac:

- przygotowanie miejsca pracy,
- ułożenie kabla,
- montaż konstrukcji wsporczych i systemów montażowych
- montaż paneli PV
- montaż Inwertera i zabezpieczeń
- podłączenia.

8.2 Istniejące obiekty budowlane

- Istniejący budynek,
- Istniejące linie kablowe,
- Istniejącą instalację elektryczną,
- Drogi publiczne.

8.3 Elementy zagospodarowania terenu mogące stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia

- Istniejące linie elektroenergetyczne,
- Sieć telekomunikacyjna,
- Drogi publiczne

8.4 Przewidywane zagrożenie występujące podczas realizacji robót budowlanych

- Ryzyko upadku z wysokości ponad 2m podczas prac montażowych przy budowie instalacji elektrycznych,
- Ryzyko porażenia prądem elektrycznym podczas montażu projektowanych instalacji elektrycznych,
- Ryzyko porażenia prądem elektrycznym przy podłączaniu istniejących kabli i przewodów,
- Ryzyko pożaru.

8.5 Sposób prowadzenia instrukcji pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

- Bezpośrednio przed przystąpieniem do prac należy zapoznać pracowników z zagrożeniami jakie można napotkać w czasie wykonywanej pracy, oraz udzielić instruktażu z zakresu prowadzonych robót.

8.6 Środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych

- Wymaga się organizowanie stanowiska pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- Należy zapewnić pracownikom odzież ochronną i sprzęt ochrony osobistej oraz dopilnować, aby te środki były stosowane zgodnie z przeznaczeniem,
- Zaleca się wykonywanie prac przy urządzeniach elektrycznych wyłączonych spod napięcia oraz zastosować odpowiednie zabezpieczenie przed przypadkowym załączeniem napięcia.
- Apteczka pierwszej pomocy.
- Telefon komórkowy na placu budowy umożliwiający wezwanie pomocy.

8.7 Wpływ na środowisko

Inwestycja nie wpływa negatywnie na otaczające środowisko naturalne

9. Bezpieczeństwo eksploatacji – opracowanie ogólne

Niniejsza dokumentacja powinna być przeczytana z uwagą i zrozumieniem zanim podjęte zostaną jakiegokolwiek czynności serwisowe czy eksploatacyjne. Dokumentacja zawiera

podstawowe informacje dotyczące mechanicznej i elektrycznej części instalacji modułów i ich połączeń z inwerterami, z którą użytkownik czy serwisant powinien się zapoznać.

Prace przy serwisowaniu instalacji elektrowni fotowoltaicznej powinny być przeprowadzane przez specjalistów, którzy posiadają wymagane świadectwa kwalifikacyjne.

Bezwzględnie wymaga się przestrzegania przepisów BHP.

Zastosowane znaki ostrzeżeń

Ostrzeżenia informują o warunkach, które mogą spowodować poważne obrażenia lub śmierć i/lub uszkodzenie urządzeń oraz podają sposób na uniknięcie niebezpieczeństwa.

Dla wyróżnienia ostrzeżeń w tekście dokumentacji stosowane są następujące symbole:



Ostrzeżenie elektryczne: ostrzega o niebezpieczeństwach pochodzących ze strony obwodów elektrycznych, które mogą spowodować zagrożenia dla życia lub zdrowia personelu i/lub uszkodzenie urządzeń.



Ostrzeżenie ogólne: ostrzega o sytuacjach, w których mogą mieć miejsce zagrożenia dla życia lub zdrowia personelu i/lub uszkodzenia urządzeń spowodowane przez przyczyny inne niż elektryczne.

Ogólne zasady bezpieczeństwa

Na terenie UE do prac z modułami fotowoltaicznymi mają zastosowanie następujące regulacje:

Krajowe przepisy BHP oraz poniższe przepisy i normy bezpieczeństwa.

- DIN 18451
- DIN 18338
- DIN 1055
- VDE 0100 prace do 1000V
- VDE 0190
- VDE 0185
- DIN 18015 E
- DIN 18382

Przed przystąpieniem do czynności serwisowych



OSTRZEŻENIE! Przystąpienie do prac należy bezwzględnie poprzedzić wymienionymi poniżej środkami ostrożności oraz przepisami BHP

Zapoznać się z poszczególnymi instrukcjami bezpieczeństwa dotyczącymi danego miejsca pracy oraz urządzeń.

Odłączyć wszystkie źródła zasilania. Zablokować rozłączniki w pozycji otwartej i umieścić ostrzeżenie na rozłącznikach. Po odłączeniu inwerterów zawsze należy odczekać 5 minut, aby umożliwić rozładowanie kondensatorów w obwodzie pośrednim.

Przedsięwziąć środki ostrożności, gdy znajdują się odsłonięte (nieizolowane) przewody.

Sprawdzić czy instalacja nie jest pod napięciem. Należy pamiętać, że panele fotowoltaiczne (szczególnie ich zestawy połączone szeregowo) generują napięcie (do 1000 VDC) automatycznie po ich nasłonecznieniu.

Wykonać tymczasowe uziemienie.

Środki ostrożności



Moduły słoneczne mogą być montowane/demontowane tylko przez wykwalifikowane firmy specjalistyczne znające i przestrzegające normy i przepisy odnoszące się do instalacji fotowoltaicznych, takich jak przepisy VDE, normy DIN, dyrektywa VDEW, przepisów z zakresu BHP oraz osoby posiadające odpowiednie świadectwa kwalifikacyjne.

W szczególności zwraca się uwagę na następujące punkty:

- Przed zdemontowaniem modułów należy sprawdzić czy kable i złączki nie są uszkodzone bądź zabrudzone.
- Nie instalować uszkodzonych modułów fotowoltaicznych ani modułów z zabrudzonymi złączkami.
- Moduły słoneczne, a w szczególności złączki i narzędzia, muszą być suche w momencie prac serwisowych lub konserwacyjnych.
- Należy się upewnić, że wszystkie połączenia elektryczne są dobrze zamknięte.

Ważna wskazówka!

Ruchome kable przyłączeniowe, w wyniku ocierania o konstrukcję, mogą spowodować uszkodzenia izolacji.

Nie wolno otwierać puszek przyłączeniowej z kablami podłączonymi fabrycznie.

Puszki przyłączeniowej, kabli i wtyczek przyłączeniowych nie można czyścić ani smarować substancjami zawierającymi olej, tłuszcz lub alkohol.

Nie można zdejmować złączy solarnych zamocowanych fabrycznie.

Modułów fotowoltaicznych nie wolno przytrzymywać, ani transportować przy pomocy kabli przyłączeniowych.

Modułów fotowoltaicznych nigdy nie wolno zostawiać swobodnie leżących lub bez zabezpieczenia.

Niebezpieczeństwo utraty życia



OSTRZEŻENIE! Zagrożenie życia przez obecność napięcie w falowniku oraz instalacji po stronie DC. Generator fotowoltaiczny generuje pod wpływem światła słonecznego niebezpieczne napięcie stałe, które występuje na przewodach DC lub innych elementach falownika będących pod napięciem. Dotknięcie przewodów DC lub elementów znajdujących się pod napięciem może spowodować niebezpieczne porażenie prądem elektrycznym.

Moduły fotowoltaiczne

Podczas prac z generatorami słonecznymi, należy bezwzględnie przestrzegać przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Moduł fotowoltaiczny należy traktować jak produkt szklany i pod żadnym pozorem - w pojemniku transportowym ani w stanie zamontowanym - nie można go obciążać mechanicznie (stawiać skrzynek z narzędziami, stawiać na nich itp.) ponieważ może to spowodować widoczne i niewidoczne uszkodzenia (np. mikropęknięcia w ogniwach i przedwczesny spadek mocy).

Praca z oświetlonymi modułami jest działaniem w warunkach obecności napięcia.

Przed przystąpienie do prac serwisowych należy sprawdzić, czy moduł fotowoltaiczny nie ma uszkodzeń mechanicznych. Nie wolno montować uszkodzonych modułów słonecznych (np. modułów z pękniętymi elementami szklanymi, uszkodzeniami tylnej folii izolacyjnej). Uszkodzenie tylnej folii izolacyjnej może mieć poważne skutki (rozwarstwienie, zagrożenie życia i zdrowia).



OSTRZEŻENIE!
Napięcie bezpieczne 24 V może być w każdej chwili przekroczone!!! Moduły zostały sklasyfikowane do klasy zastosowania A: napięcie niebezpieczne (IEC 61730: 50 V, EN 61730: większe niż 120 V)

W momencie wyeksponowania modułu na światło na złączach modułu natychmiast pojawia się napięcie jałowe (ok. 37,9V) a w przypadku szeregowego połączenia kilku modułów napięcie te wzrośnie do wartości sumy napięć jałowych połączonych modułów. Wartość napięcia jałowego jest podana w karcie katalogowej produktu.

W zwykłych warunkach moduł fotowoltaiczny może wygenerować wyższy prąd i/lub wyższe napięcie niż podano w znormalizowanych warunkach kontroli (warunki STC – 25°C,

1000W/m²). W celu określenia wartości pomiarowych napięcia podzespołów, kabli, wielkości bezpieczników i pomiaru sterowników podłączanych do wyjścia modułów fotowoltaicznych należy wartość I_{sc} i U_{oc} podaną w karcie katalogowej modułów pomnożyć przez współczynnik bezpieczeństwa 1,25.

Montaż/demontaż modułów słonecznych wymaga zaawansowanej wiedzy specjalistycznej i doświadczenia, dlatego mogą je wykonywać tylko specjaliści elektrycy, którzy posiadają wymagane świadectwa kwalifikacyjne.



WAŻNE ZALECENIA PRAKTYCZNE

Zachowaj szczególną ostrożność

Aby uniknąć niebezpieczeństwa porażeń elektrycznych, wszystkie ramy modułów słonecznych, obudowa inwertera oraz konstrukcja nośna są połączone z uziemieniem w celu wyrównywania potencjałów.

Przy rozłączaniu pasm, paruj bieguny, oznacz je, zaizoluj konektory, tak aby nie wywołać łuku elektrycznego, który przy napięciu ponad 600V jest wysoce prawdopodobny.

Unikaj prac łączeniowych w pełnym słońcu. Jeśli to możliwe, zrób to rano, lub wieczorem.

Nigdy nie łącz ze sobą ostatnich dwóch konektorów tego samego pasma. W najlepszym wypadku uszkodzisz moduły, a istnieje wysokie ryzyko pożaru całej instalacji !

Nigdy nie wyciągaj ani nie podłączaj konektorów w czasie pracy inwertera!

!!! Należy bezwzględnie wyłączyć instalację fotowoltaiczną, w przypadku kiedy w obiekcie zajdzie konieczności załączenia agregatu prądotwórczego !!!

Konserwacja



OSTRZEŻENIE!

Prace związane z konserwacją, czyszczeniem modułów fotowoltaicznych należy wykonać przy zachowaniu pełnej ostrożności !!

Nie należy dotykać części przewodzących prąd elektryczny !!

Napięcie w obwodzie prądu stałego może sięgać do 1000V !!

Gdy wierzchnia warstwa modułów zostanie zabrudzona, produkcja energii elektrycznej zmniejszy się. W celu utrzymania optymalnych warunków produkcyjnych modułów fotowoltaicznych producent zaleca:

- Czyszczenie powierzchni modułów przy użyciu zmiękczanej wody, miękkiej szmatki lub gąbki – przynajmniej dwa razy rocznie (szczególnie po okresach pylenia roślin);

- Użycie myjek wysokociśnieniowych może spowodować utratę gwarancji;
- Powinno się unikać czyszczenia modułów w słoneczne dni – kiedy ich temperatura przekracza 60°C;
- Sprawdzenie wszystkich połączeń mechanicznych oraz elektrycznych – przynajmniej raz na rok.

10. Uwagi końcowe

Kable zasilające LSZH 4 mm² od strony układu DC wprowadzone do budynku, w których napięcie może dochodzić do 1000V, należy układać bezpośrednio pod tynkiem o grubości minimum 5mm lub prowadzić natynkowo w instalacyjnych rurkach karbowanych RKGŚ lub instalacyjnych listwach ściennych. Z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa osób przebywających w budynku, nie dopuszcza się prowadzenia okablowania po stronie DC w budynku w sposób natynkowy bez zastosowania rurek ochronnych. Całość instalacji wykonać z należytą starannością i zgodnie ze sztuką. Całość prac wykonać zgodnie z rysunkami instalacyjnymi elektryki.

11. Literatura

- PN-E-83017 Systemy fotowoltaiczne przetwarzania energii słonecznej. Terminologia i symbole.
- PN-HD 60364-7-712:2007 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Część 7-712: Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji. Fotowoltaiczne (PV) układy zasilania.
- PN-EN 60529:2003 Stopnie ochrony zapewnianej przez obudowy (Kod IP).
- PN-EN 60445:2010 Zasady podstawowe i bezpieczeństwa przy współdziałaniu człowieka z maszyną, znakowanie i identyfikacja. Identyfikacja zacisków urządzeń i zakończeń przewodów.
- PN-EN 60446:2010 Zasady podstawowe i bezpieczeństwa przy współdziałaniu człowieka z maszyną, znakowanie i identyfikacja. Identyfikacja przewodów kolorami albo znakami alfanumerycznymi.
- PN-EN 60439-4:2008 Rozdzielnice i sterownice niskonapięciowe. Część 4: Wymagania dotyczące zestawów przeznaczonych do instalowania na terenach budów (ACS)
- PN-EN 50274:2004 Rozdzielnice i sterownice niskonapięciowe. Ochrona przed porażeniem prądem elektrycznym. Ochrona przed niezamierzonym dotykiem bezpośrednim części niebezpiecznych czynnych
- PN-EN 62208:2006 Puste obudowy rozdzielnic i sterownic niskonapięciowych. Wymagania ogólne.

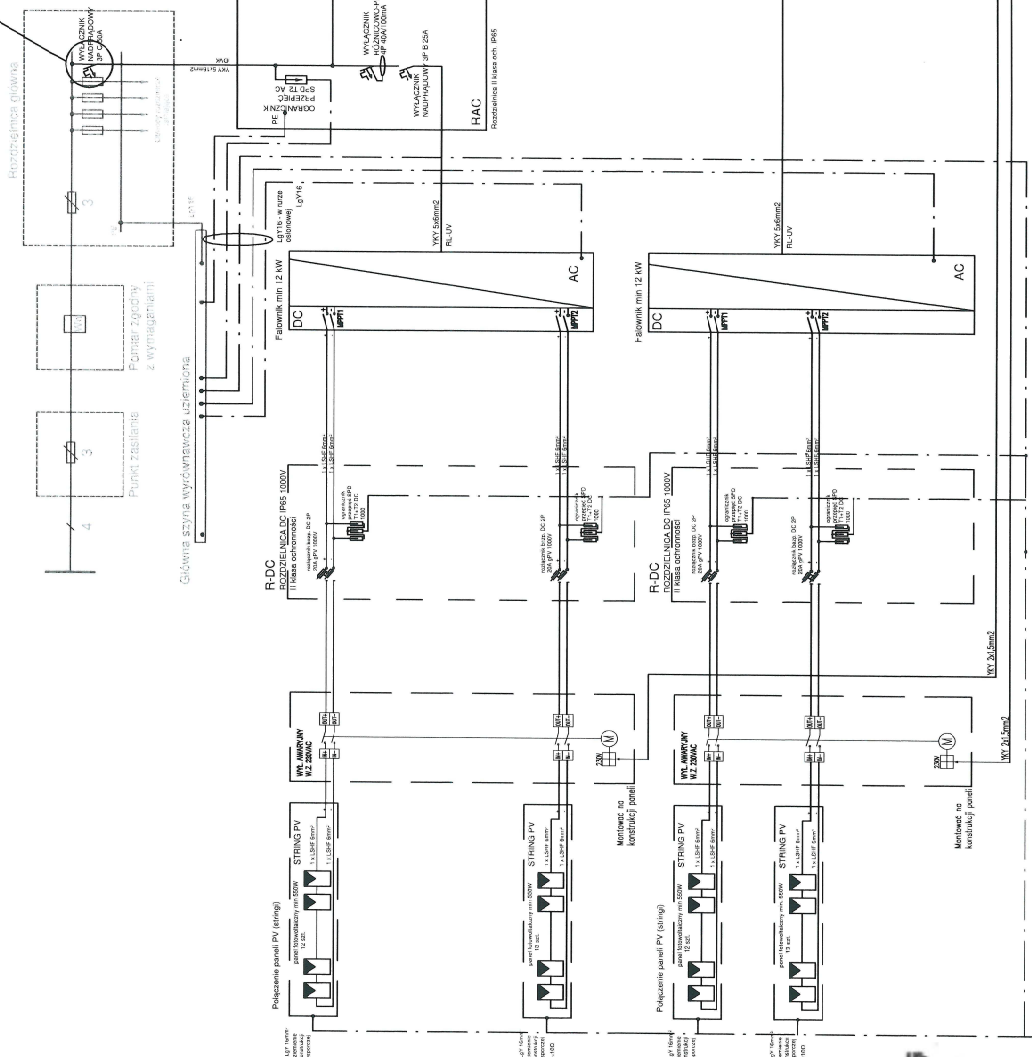
- PN-E-05163:2002 Rozdzielnice i sterownice niskonapięciowe osłonięte. Wytyczne badania w warunkach wyładowania łukowego, powstałego w wyniku zwarcia wewnętrznego.
- PN-E-04700:1998/Az1:2000 Urządzenia i układy elektryczne w obiektach elektroenergetycznych. Wytyczne przeprowadzania po montażowych badań odbiorczych.
- PN-HD 60364-6:2008 Instalacje elektryczne niskiego napięcia. Część 6: Sprawdzenie.
- PN-HD 60364-4-41:2009 Instalacje elektryczne niskiego napięcia. Część 4-41: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa. Ochrona przed porażeniem elektrycznym.
- PN-IEC 60364-4-43:1999 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa. Ochrona przed prądem przetężeniowym.
- PN-IEC 60364-4-46:1999 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa. Odłączanie izolacyjne i łączenie.
- PN-IEC 60364-4-443 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa. Ochrona przed przepięciami atmosferycznymi lub łączeniowymi.
- PN-IEC 60364-5-51:2000 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Postanowienia ogólne.
- PN-IEC 60364-5-52:2002 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Oprzewodowanie.
- PN-IEC 60364-5-52:2002 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Obciążalność prądowa długotrwała przewodów.
- PN-IEC 60364-5-53:2000 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Aparatura rozdzielcza i sterownicza.
- PN-IEC 60364-5-534:2003 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Urządzenia do ochrony przed przepięciami.
- PN-IEC 60364-5-537:1999 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Aparatura rozdzielcza i sterownicza. Urządzenia do odłączania izolacyjnego i łączenia.
- PN-HD 60364-5-54:2010 Instalacje elektryczne niskiego napięcia. Część 5-54: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Uziemienia, przewody ochronne i przewody połączeń ochronnych.
- PN-E-05125: 1976 Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Projektowanie i budowa.
- PN-HD 62305-1:2008 Ochrona odgromowa. Część 1: Zasady ogólne.
- PN-HD 62305-2:2008 Ochrona odgromowa. Część 2: Zarządzanie ryzykiem.
- PN-HD 62305-3:2009 Ochrona odgromowa. Część 3: Uszkodzenia fizyczne obiektów i zagrożenie życia.

- PN-HD 62305-4:2009 Ochrona odgromowa. Część 4: Urządzenia elektryczne i elektroniczne w obiektach.

13. Rozporządzenia i ustawy

- Ustawa z dnia 07 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r., poz. 1333).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2020 r., poz. 215)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobów deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1966) z późniejszymi zmianami
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r.– Prawo energetyczne. (Dz. U. z 2020 r. poz.833) z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. Nr 93 poz. 623) z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. 2018 r. poz. 1935)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 06 lutego 2003r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47 poz. 401).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2019 r. poz. 1065).

Granica włączenia instalacji PV w istniejącej rozdzielni głównej, punkt ten wydziela miejsce, z którego będą zasilane aparaty dla systemu PV. W przypadku kiedy rozdzielnica RAC jest zabudowana w pomieszczeniu innym niż RG to w rozdzielni głównej zabudować wyłącznik nadprądowy.



mgr inż. Norbert Gajda
 uprawnienia budowlane do projektowania
 i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń
 w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji
 i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych
 Nr ewid. LUB/0068/PWBE/15

ROZWIĄZANIE PROJEKTOWANE
 ZGODNOŚĆ PROJEKTU Z WYMAGANIAMI
 OCHRONY PRZECIWPORĄCZOWEJ
 14.11.2014
 08.08.2014
 (niezawieszka, 606)

Uziemienie w postaci studzienki uziomowej podłączonej dosond uziomowych lub do istniejącego uziomu beneficjenta
 Rezystencja uziomu powinna wynosić: $R < 10 \Omega$

UWAGI

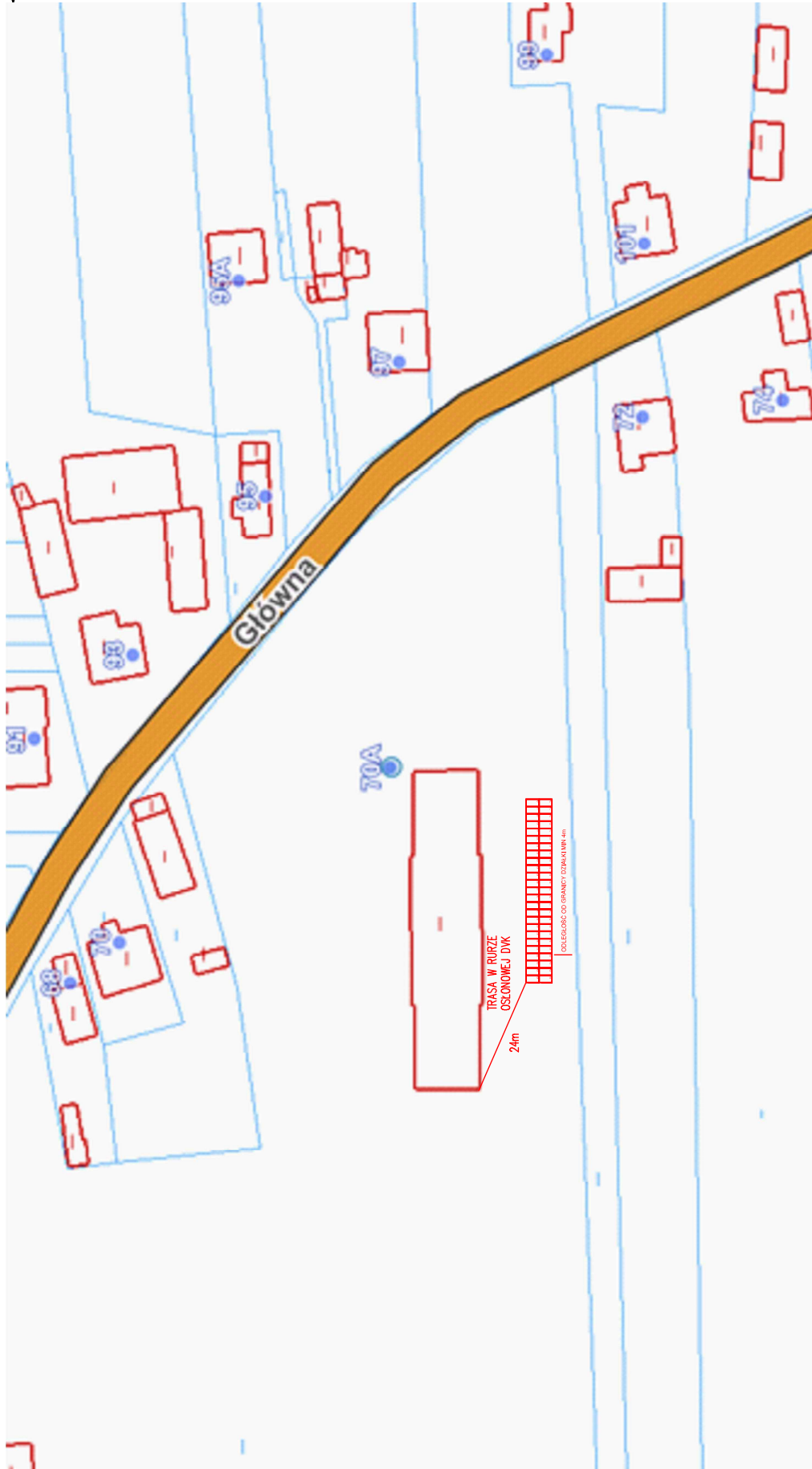
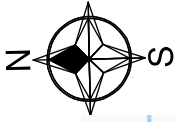
!!! Należy bezwzględnie wyłączyć instalację fotowoltaiczną, w przypadku kiedy w obiekcie
 zajdzie konieczności złączenia agregatu prądowłórczego !!!

LEGENDA
 — Istniejąca instalacja elektryczna
 — Projektowana instalacja elektryczna AC

— Projektowana instalacja elektryczna AC

| | |
|-----------------------|--|
| Localizacja | Gminny Ośrodek Kultury i ORLIK w Brznie, Brzno ul. Główna 70a 62-515 Krzymów |
| Przedmiot projektu | Schemat elektryczny instalacji PV - 27,5kW |
| Projektant | Inż. Norbert Gajda mgr inż. Norbert Gajda |
| Specjalność | Elektryczność |
| Biuro inżynierskie | LUB/0068/PWBE/15 |
| Nr rys. P-1 | |
| Podpis | |

3



mgr inż. Norbert Gajda
 uprawnienia budowlane do projektowania
 i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń
 w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji
 i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych
 Nr ewid. LUB/0068/PWBE/15

| | | | | |
|--------------------|--|---------------------|------------------|--------|
| Lokalizacja | Gminny Ośrodek Kultury ORLIK w Brzeznie, Brzezno ul. Główna 70a 62-513 Krzymów | | | |
| Przedmiot dyskusji | Rzut lokalizacji instalacji fotowoltaicznej | | Nr rys. E.2 | |
| | Imię i nazwisko | Specjalność | Nr uprawnień | Podpis |
| Projektował | mgr inż. Norbert Gajda | Brzozka elektryczna | LUB/0068/PWBE/15 | |